

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Suntem înconjurați

de dușmani. De abia a luat chip România tuturor Românilor și se ridică dinspre Nord, Sud, Miazăzi, Miazănoapte uragane înfricoșate de ură, de invidie și serăsnire de dinți.

Spre nici o țară nu se înleștă atâtea pumni, atâtea amenințări, ca spre țara Românilor. Nici un popor nu e strâns într-un inel atât de încheșat de dușmani, ca poporul românesc.

Cele mai crude semintii din câte cunoaște istoria își întind mâna, își jură frăție de arme și răsbunare împotriva noastră. Bulgarul se sbate neputincios și caută mâna Ungurului, Teutonul ferbe de rușinea nesucceselor sale, iar Rusul veșnic perfid, invoacă motive de răsbunare pentru — vezi Doamne — răpirea Basarabiei.

Noi la rândul nostru nu invidiem pe nime, nu purtăm ură nimănui. Ne pare bine de Sârbi, că și-au putut aduna toți conaționali sub o stăpânire. Ne bucurăm de Ucrainenii, că s'au smuls de sub sceptrul tiranizmului și își au țara lor, felicităm pe Poloni, că după suferințe de veacuri s'au strâns din nou într-un stat, scăpați de jugul muscălesc, nemțesc și austriac. Noi pe toți îi strângem la inimă și dacă înțelegem pe Bulgari, că ne urăsc, pe Unguri, că nu se pot consuma, în schimb nu înțelegem pe Ucrainenii, cari și-au format un stat dublu cât al nostru, și nu înțelegem pe Sârbi, că și-au pus stăpânirea pe un pământ, care îl face să fie cel dintâiu popor în Balcani.

Suntem singurul stat aici în Orient, care nu nutrește ură nici răsbunare față de nime, care se bucură, când vede, că popoarele de aceeași limbă, de aceeași aspirații se string în hotare comune. Nu cerem să subjugăm pe nime, nici să luăm ce nu e al nostru, ei suntem preafelicitiți, că după atâtea veacuri de suferință și de așteptare ni-am umit ținuturile, cari ale noastre au fost dela început.

Viitorul e în mâinile lui Dumnezeu, dar și în vrednicia noastră. Izolați cum suntem în Orient privirile noastre se îndreaptă spre Paris, de unde așteptăm să ne vină siguranța zilei de mâine. Se vorbește de alianța națiunilor, de frățietatea popoarelor, de înființarea unui Tribunal suprem, care are să aplaneze conflictele, să prevină războaiele. Suntem fericiți a-l vedea înfăptuit, căci mai ales pentru ramura latină dela Dunăre, aruncată departe de frații noștri din vest, acest tribunal e cea mai sigură garanță a existenței noastre.

Dar și în punctul acesta rămâne vorba veche, că Dumnezeu e în ceriu și Franța e departe în fața atâtor popoare dușmănoase, de cari suntem înconjurați, față de elementele destructive lăuntrice, cari pândesc ocazia de a sări asupra noastră, o singură soluție se lămurește, una și inapelabilă — *armata*. Vor exista și la noi ideologi, cari se vor legăna în dulci iluzii, că s'au sfârșit războaiele, că statele mari grijesc de noi și pacifismul are să fie busola conducătoare a popoarelor. Aceștia însă să-și aducă aminte, că principiile aceste sunt prea avansate pentru un popor ca noi, dușmănit de slavi, bulgari, unguri, teutoni.

Siguranța viitorului nostru se bazează pe armata română, reorganizată, instruită și echipată astfel, ca să fie cea dintâiu armată aici în Orient.

Să nu cădem în păcatele Belgiei, care sta sub ocrotirea celor mai mari puteri și avea dreptul să creadă, că pentru ea armata e superflua, după ce independența îi e garantată. Și-a dezvoltat forțele ei în direcție economică, a devenit prima țară industrială, comercială din Europa. O țară de model, unde artele, literatura înfloresc alături de cele mai avansate producții industriale.

Ce i-au folosit toate, când într-o bună zi dușmanul impla-

cabil a distrus-o complet, punând călcâiul său pe grumazul ei, ca patru ani și jumătate să zacă doborâtă la pământ și să privească cum se nimicește tot ceea ce a clădit cu sânguință decenii de arândul.

Credem în sinceritatea hotărîrilor marilor puteri, depuse pentru înființarea unui tribunal al păcii, dar situația noastră geografică, prudența noastră politică ne dictează imperios, ca să ne îngrijim de armată. O armată puternică, este temelia viitoare a statului român și siguranța păcii aici în Orient.

Să se redecidă deci pretutindenea școlile de cadeti și cei mai destoinici tineri să fie îndrumați pe cariera militară.

Școlile militare să fie conduse de cei mai buni profesori, civili și militari, ca nu numai dresura militară să și-o acvire elevul, ci și o adevărată cultură.

Ca albină să fim. Din toate țările mierea să o aducem acasă, să o valorizăm în interesul țării și al neamului, a căror garanță, siguranță este armata.

Să se pornească industria, arsenalele, lucrând pentru armată mai întâiu. Nimic să nu ne afie nepregătiți și ajutorul nostru să ne fie la noi acasă. Iar în școli să se cultive spiritul vitejesc și adevăratul patriotism. Popoarele cu sânge de pește au dispărut de mult de pe harta lumii ori au trăit în sclăvie de secolii, vărsându-și sângele și averea în lupte pentru interesele cutropitorilor.

Să ne fi fost destul pentru învățătură. E vorba, ca acum să lucrăm pentru noi. Dar cu vioiciune, cu bărbăție, dacă vrem să trăim.

În mâinile celor, cari ne conduc este depusă soarta statului român. Dacă aceia vor ști vorbi puțin și luera mult și cu spor, nu ne vom face multe gânduri pentru viitor. Dacă nu se vor îngriji de cu vreme de armată, și vor lăsa până ce ne vor lua vecinii pe dinainte, vom expia greu intrelăsările.

Dr. Oct. Prie.

Problema cea mare*).

Marea problemă pentru clipa, care ne așteaptă mâine chiar, cu teribilele ei întrebări, de viață sau de moarte, este pânea cea de toate zilele.

Nu pânea cui o va găsi, cât de puțină să fie, căci, dacă pe lume nu este țară de dreptate deplină și de milă de oameni, apoi nu țara noastră va fi aceea, care va avea curajul să se prezinte în concurență.

Ci e vorba de pânea cui mănâncă azi odată la patru zile și, dacă „hibernează“ iarna, nu poate hiberna și în sfânta vară caldă, care cere muncă, și munca fără hrană nu se poate. E vorba de pânea cui se ține cu oiorbă de varză acru. E vorba de pânea cui culege în piețe rămășițele verdețurilor putrede. E vorba de pânea celor a căror față e ca a morților ce s'ar ridica din morminte.

Și pânea aceasta să n'o așteptăm numai dela mila altora, fie și dela simțul de echitate al altora, cât de prietini, la cari nuștim să facem cuvenitul apel. Să-l așteptăm și dela acest sacru pământ pe care l-am așezat, se vede, între inutilitățile naționale, în vremea chiar când cultivăm mai adânc — și îngrășăm — celalalt ogor: al parazitismului politic.

Pământul României trebuie lucrat.

Oricine-l are în momentul de față, în parte mare ori în parte mică, e dator să facă posibilul și imposibilul pentru ca niciun ogor să nu rămâie părăginit în momentul când se cere cea mai îndrăzneată afirmație de vitalitate a poporului nostru, și nu stafiile foamei vor putea câștiga și apăra granițele noastre etnice.

E o datorie socială dela care nimeni nu se poate da îndărăt.

Cine n'o împlinește, de frica „reformelor“ unii, în așteptarea lor „altii“, e un desertor, și locul lui trebuie imediat ocupat de altul.

* Atragem atenția cetitorilor noștri asupra acestui articol. (N. R.)

Ce-o fi pe urmă ca situație definitivă a pământului, e altceva. Deocamdată avem această datorie.

Dacă n'o poate impune oricui conștiința publică, organele Statului s'o facă prin toate mijloacele, ale legii și ale necesității de Stat, ale necesității naționale.

Pentru că, dacă n'o face el, nici o descriere nu va fi mai criminală decât aceasta.

(N. R.)

N. Iorga.

X Statificarea școlilor populare.

Nu am la mână altceva decât raportul publicat în „Unirea“ Nr. 46 și o apreciere, ce am cetit-o în o gazetă din Sibiu. E vorba, că învățătorii în congresul ținut la Sibiu au cerut cu unanimitate statificarea tuturor școlilor populare. E o vorbă mare asta, și cred, că înainte de a se pronunța, ar fi trebuit să stea ceva mai mult la gânduri frații învățători.

Mulți preoți la cetirea acestei știri, vor răsufla una bună! Cea mai grea sarcină pentru cei mai mulți preoți a fost școala confesională. Cei ce n'au avut școală confesională în parohie, nici n'au știut ce greutate mare e să fi director școlar și președinte al senatului școlastic-parohial. Eu unul o spun pe față: parohia nu mi-a cauzat nici a zecea parte atâta gând, ca onoarea de a fi director școlar. Mulți preoți ne mai putând suporta această onoare, au și cercat — cu vreme și fără vreme — de s'au scuturat de ea și au închis ușa școlii confesionale.

Că școala confesională și-a avut rolul ei foarte însemnat în viața noastră națională nu e lipsă s'o mai spun. Nici nu știm ce s'ar fi ales de noi, de n'am fi avut școli confesionale. Școlile dela Blaj și școlile lui Șincai au fost confesionale, dar fără ele ce s'ar fi ales de neamul nostru? Și până în timpurile noastre stâlpul poporului nostru a fost Biserica și școala confesională, cu popa și cu dascălul, cari au știut să țină aprinsă lumina și lumina a luminat în întunec. Cererea, ca să se statifice școlile în parte e esplicabilă, dar primirea ei cu unanimitate mă pune în uimire.

Se spune, că s'au vorbit lucruri grozave și rușinoase dintre preot și învățător. Dar, să mi-se ierte, s'a dat prea mare atenție acestor relații. S'a avut rău popa și dascălul. Trebuie să ne mirăm? Doar am trăit sub stăpânirea lui *«divide et im-*

pera». În multe părți relația aceasta încordată a venit din uneltirea streinilor, cari știau, că dacă popa și dascălul se au bine, prea tare se luminează poporul. Și de aci intriga și aleșuirea și neînțelegerea. În unele părți dascălul a fost prea nerăbdător. Popa nu putea încasa totdeauna la vreme odioasă repartitie și dela sine nu poate plăti pe învățător, pentru că nici starea materială a preotului n'a fost de invidiat.

Eu de multori numai ca să fie bine, am anticipat dela mine salarul învățătoresc! Dar dascălul n'a crezut, că popa nu poate și de aci vorbe și neînțelegeri și arătări pe la Consistorii și pe la Comisiile administrative. Și eu câtă dragoste făceau arătări unii învățători pe la inspectori și comisiile administrative? Au fost și cazuri de indolență și — poate — și de răutate din partea preoților, dar e vre-o pădure fără uscături? În unele cazuri relațiile rele s'au născut din aceea, că preoteasa și dascălița nu știau, cari sunt mai mari doamne? Câte n'au fost cazuri de acestea, cari arată mai mult lipsa de cultură a celor implicate, decât lipsa de statificare a școlilor.

Cu intruparea idealului național mare parte din neajunsuri încetează. Situația materială se va îmbunătăți. Statul nu va mai respinge cererile de ajutor și nici nu va mai face deosebire între dascăl și dascăl. Prigonirile politice vor înceta. Ce lipsă e dar de statificare? Socotind bine situația de azi a României, cred, că ar fi mai cu cale o „confesionalizare“ (nu știu mai folositu-s'a termenul ăsta?) a școlilor, de cât o despărțire a lor de biserică! Socialismul bate la ușile noastre și înaintea lui nu mai putem ținea ușile închise. Tot ce putem face e, ca ee e bun să primim, ce e rău să delăturăm. La aceasta însă e lipsă de conlucrarea intimă a Bisericii și a Școlii, sau mai bine zis a popii și a dascălului! Ori doară nu înțelegem semnele vremii?

Și apoi să fim sinceri. Crede cineva, că școala își poate face datoria cinstit cu controlul contemplat, fără controlul unui co-

mitet local? Da, după ce se va ajunge la învățătoria contemplată de prietinel Tr. Șuteu, dar până atunci trebuie cel mai sever și mai conștient control.

Acum avem mare lipsă de conlucrarea bisericii și școlii, până vedem puse temelii puternice statului nou românesc. Mână în mână trebuie să meargă popa cu dascălul în fruntea poporului. Că va fi bine să li-se despărțască cărările mai târziu — nu cred, dar dacă li-se vor despărți acum, va fi cum nu se poate mai rău.

Octavian Popa.

X

O propunere.

Pentru rezortul de Agricultură.

Știm, că s'a dat o ordonanță pentru arândarea moșiilor. Mi-se pare însă, că slova a rămas numai slovă. De înfăptuirea ei nu se cam îngrijește nime cum ar trebui.

O pildă. Avem aici în apropiere un sat. Dintre 150 familii câte are, 60 n'au nici un petec de loc. Pe hotarul satului este o moșie de câteva sute de jugăre, a unui armean. Armeanul, ca să n'o dea satului în arândă, a dat-o la doi măcelari din Blaj, cari nu s'au ocupat nici când cu lucrarea pământului. Amăsurat ordonanței satul are drept la arândă moșiei. Oamenii au umblat pe la forurile competente. Din vorbe încolo nu li-s'a dat nimic. Și din trăgănarea aceasta cine va trage scurta? Vor trage săracii satului și, dacă se va proceda la fel și într'alte părți, va trage întreagă producția anului acestuia.

Vina cine-o poartă? Se pare, că ne întrebăm înzădar. Spun oamenii, că rezortul de agricultură, are pe aici un incredințat. Ce misiune are acest incredințat, dacă aievea există? Nu poate avea alta, decât executarea poruncilor venite de sus. În cazul de față dreptate au oamenii, precum se vede lămurit din ordonanță. Atunci pentru ce nu se execută această ordonanță? Unde e piedecă, și în a cui mână e executivă în

chestii de acestea? Iacă, e aici primăvara.

Vremea lucrului s'a început. Orice zi pierdută e o pagubă incalculabilă.

Rezortul de agricultură s'a trezit și așa târziu cu chestia arândărilor. Il rugăm să ia barăm acum, în ceasul al 12-lea, cu mai multă energie în mână această chestie extrem de importantă. În multe locuri s'a putut face o învoială între proprietarii de moșii mari, în multe nu s'a putut. Vina n'o poartă satele, ci proprietarii străini, cari nici acum nu vreau să știe de vremile schimbate. Aici trebuie să se întrevină repede și energie.

De aceea rugăm rezortul de agricultură, ca să trimită în fiecare județ câte-un delegat (agronom expert), pot să fie și 2-3 la un județ. Acestia să cutriere toate satele, unde sunt moșii de arândat. Să pună, personal, lucrurile la cale, pe baza îndrumărilor date dela rezort. Unde nu poate cu buna, acolo să aibă dreptul de a se folosi și de forță.

Să se facă lucrul acesta acum, cât mai repede. Nu ne vine, e drept, de a crede, ca rezortul să nu fi făcut ceva în direcția aceasta. Se va fi făcut de abunăscama. Numai cât noi nu vedem nicăiri semnele unei munci unitare și energice, așa cum o cer împrejurările.

Repețim înăodată: de nu s'a făcut, să se facă acum la răpescală și energic. Altfel ni-e primejduită, pe dea întregul, producția anului acestuia. Și ce va fi atunci? Atunci se pare că înzădar vom umbla să stabilim responsabilitățile, căci va fi prea târziu.

X — x —

Reforma agrară în Bucovina.

Ancheta agrară convocată de administrația Bucovinei, a început lucrările. S'a discutat proiectul de reformă agrară propus de administrația Bucovinei. Ministrul delegat și secretarul șef al serviciului de agricultură a expus principiile generale. Principiile acestea sunt conform cu cele stabilite prin decretul-lege pentru vechiul regat introducând unele schimbări, cari rezultă din starea economică deosebită a Bucovinei.

Improprietărea se va face prin crearea de moșii țărănești de o întindere de cinci hectare. Moșia țărănească va fi inalienabilă, indivizibilă și se va putea îndatora numai în cazul morții proprietarului pentru des-

Împrumutul național.

Grăbiți, frați Români și subscrieți la acest împrumut, cât de mult.

Coroanete își pierd valoarea în fiecare zi, dar banii subscriși la împrumut vor aduce procentele sigure.

Orice contribuție e o cărămidă la noua și puternică clădire a României-Mari.

Și România-Mare e a noastră, — a tuturor Românilor!

regubirea coerezilor. Paralel cu datoriile contractate în scopul acesta se va face o asigurare a ipotecei pentru cazul de moarte a debitorului, astfel, că eredele intră în posesiunea moșiei fără vre-o sarcină ipotecară. Proiectul prevede crearea de ferme model pentru o cultură de semințe, pomi roditori, viță de vie precum și pentru prăsilă de vite cornute, cai etc. În legătură cu exproprierea se va face o comasare generală și regularea raporturilor de proprietate ale pădurilor comunale și obștești în vederea unei centralizări a administrației acestor păduri în folosul beneficiarilor. Transacțiunea financiară se va face prin banca țării, care va fi reorganizată și declarată, ca bancă regională cu garanția statului. Executarea reformei agrare va avea loc prin comisiunile districtuale și comisiunea centrală Cernăuți, care va lucra în legătură cu banca regională. La discuția generală au luat parte reprezentanții tuturor națiunilor și clasele economice declarând, că primesc cu toții în principiu reforma agrară. Discuția a lămurit pe deplin derințele de administrație a Bucovinei. Mare impresie a făcut declarația reprezentanților țărănimii, cari au exprimat via lor satisfacție și încredere nemărginită în bunăvoința administrației, mulțumind totodată și reprezentanților celorlalte stări pentru unanimitatea cu care au primit reforma. După alegerea unei subcomisii pentru stabilirea detaliurilor, discuția generală s'a încheiat Joi 21 Februarie (6 Martie) la ora 11 p. m. sub impresia satisfăcătoare a unui acord deplin. Comisiunea de anchetă pentru reforma electorală va fi convocată săptămâna viitoare pentru a lua în discuție anteproiectul pregătit de administrația Bucovinei. Românii Bucovineni sunt pe cale a se organiza într'un partid unitar cu scopul de a întreprinde legăturile cele mai strânse cu frații din Ardeal, scoțind și un ziar cotidian sub numele „Bucovina“, care în primul său număr va publica programul românilor Bucovineni pe toate ramurile vieții publice. (B. P.)

Cercetășia.

De prof. Dr. Al. Borza.

Organizarea. Întâiu ne lămurim asupra scopului cercetășiei și asupra legilor morale. Pe urmă vom căuta să utilizăm toate mijloacele, cari ne pot ajuta în desăvârșirea educației cercetășești. Și sunt foarte va-

riate mijloacele cari ne stau la dispoziție în această privință. Excursii și jocuri, gimnastică, sporturi, întreceri, deprinderi în căutarea urmelor, în observarea naturii, cunoașterea, cum să dăm primul ajutor la caz de înec, foc, boale și accidente, deprinderi în cântarea marșurilor vițești, șezători literare. Tot atâtea mijloace, de-a întări trupul, simțurile; dar noi va trebui să le folosim toate pentru ridicarea moralului, pentru întărirea caracterului și a simțului de datorie, pentru nobilitarea inimii. După împrejurările locale vom folosi azi unul, mâine altul dintre mijloacele înșirate.

Cel puțin odată la săptămână, Sâmbăta după-amiază ori Duminica, vom ieși afară la câmp, unde facem întâiu exercițiile de ordine cercetășești. La comanda „Adunare“ cercetășii se adună pe două rânduri, la spatele comandantului sau instructorului. Urmează apoi: „La dreapta v'alința!“ „Drepti!“ „Pe loc repaos!“ „La dreapta!“ „La stânga!“ „La stânga m'prejur!“

Cea mai mică unitate cercetășească este patrula de 6, sub împărțită în 2 echipe. 5 patruli (30 cercetășii) formează o grupă, condusă de un șef de grupă (spre pildă un cercetăș mai în vârstă). Atât patrulele, cât și grupurile întregi poartă stejulețe albe, ale căror formă se stabilește la București. Trei grupe (90 cercetășii + 3 șefi de grupă) ne dau o centurie, în fruntea căreia stă un comandant. Centuria poartă un drapel tricolor. Mai multe centurii formează o cohortă. Cercetășii dintr'o localitate, indiferent în ce număr sunt, formează o cohortă (în Blaj cohorta „Simion Bărnuțiu“), chiar dacă ar avea numai 2-3 patruli. Cohortele unui județ constituie o legiune. În județul Alba de jos legiunea „Mihai Viteazul“. Legiunile țării întregi dau Marea Legiune a României, în fruntea căreia stă A. S. R. Principele Carol. (va urmă).

Atrocități Maghiare.

Ungurii au împușcat la 2 Dec. 1918, la Târnava pe românii Gavrilă Florea din Tarnacva și Pascu Maniu din Dud.

Jandarmii unguri au omorât cu lovituri de baionetă pe românii Anghel Marcus, Herlau Theodor, Flueraș Theodor și Ciurani Lean, apoi au fost aruncați în Criș. În aceeași zi soldații și jandarmii unguri au împușcat și aruncat în canalul morii pe românul Gheorghe Dehelean.

Preotul român Aurel Adamovici din Cavasini a fost mal-

tratat toată noaptea din 5 Nov. de soldații unguri, cari au împușcat a doua zi pe românii Ioan Drăgan, Gheorghe Barnești și Vasilica Florea.

Soldații unguri veniți din Arad au împușcat la 9. XI. 18 la Otlaca 5 români și au luat cu ei 7, cei șapte nu sau mai întors.

La Tăuți jandarmi unguri trăgând la 3 Nov. focuri de pușcă asupra unei mulțimi omoară pe românii Mendrea Gaocea, Ioan Suvenea și Gheorghe Met și rănesc pe Nicolae Gancea și Gheorghe Pleș; apoi bat pe Petru Pavel.

Soldați unguri din Arad conduși de un sublocot., împușcă la 2 Nov. 1918 la Pecica-română pe locuitorii Ilie Ponta, Ion Ponta, Nernala Ponta și Const. Crucianu; mai mulți au fost grav răniți.

La Versand preotul ungar reformat și 5 gardiști unguri au omorât pe românii Demetriu Chicin, Gheorghe Paul, Ioan Groza, Vasile Batran și Lupea Mariuca.

Jandarmi unguri arestează la 4 Nov. pe românii Pavel Tarca, Gheorghe Scrob și Petru Calacean din Cerneiu; li ține nemâncați trei zile, îi bat și apoi li omoară.

Cu ocazia devastării dela Világos ni-se raportează că pe lângă Dr. Hotaran și fiul său au mai fost omorâți circa 50 de români.

Garda roșie maghiară a împușcat din ordinaul locot. Scherpa pe femeia Floarea Buduhala, N. Tamaș din Hadiș, care se întorcea cu caru.

La Petris jandarmi unguri au împușcat 7 oameni.

În satul Apateu ungurii au omorât cu lovituri de pușcă pe femeia Floarea Haiduc și copilul său minor; de asemenea pe femeia Măriuța Bade și pe fetișoara sa Fira.

La Galsa ungurii au împușcat pe românul Gheorghe Poenar.

La Mândruloc notarul ungar a format bande, plătind câte 100 coroane de om, și după ce le-a dat se beie, au atăcat pe capii satului adunați la primărie, au omorât pe Mihail Rujescu, au rănit foarte grav pe Mihail Popescu și au bătut pe Pascu Madgi; apoi ei au tâlhărit pe Dinu Cocean, Ioan Rujescu, Marta Popi și Ioan Popi și au arestat și condus la Arad pe preotul Iancu Ștefănuțiu, pe fruntașul Iancu Stoienescu și pe alți 26 țărani.

Preoți! Învățători! răspândiți „UNIREA POPORULUI“ printre săteni.

De ce?

*De ce corbii se adună
Peste satul nost cunund?
Stărvuri de înmormântare
Sunt destule doar în zare.
De li dor să ciugulească
Sboru-acolo și-l oprească
Flori pe cranii vor părea
Negre flori ce vor sbură,
Pe sub bolta 'ntunecată
Ca o sumbră judecată.
Ori s'adună aicia roată
Un regat să își socoată?
Peste vârfuri de arin
Norii cerului senin
Pe câți trec, pe-atâta vin,
Cu cântări de 'ngropăciune,
Cu miros de putregiune,
Pana lor, jale de moarte
Pretutindenea împarte.
Sus în zările senine
Moartea-ș coace-a ei ciorchine,
Cele coapte le adună
Pentru-o proaspătă cunund.*

I. Bărsan.

Igiena copiilor.

— Indrumări pentru mame cum să-și îngrijească copiii noi născuți —

de

Dr. V. Hâncu

medic arhidiecezan, profesor de igienă.

(Continuare).

Alăptarea.

După 3-5 oare i-se dă copilului să sugă. Cea mai bună și mai potrivită hrană a unui copil este însă laptele mamei lui. De aceea să recomandă, ca orice mamă sănătoasă, care își iubeste copilul, să-l hrănească la sinul ei. Prin darea sinului îl va feri de o mulțime de boale și mai cu seamă de diaree (mergereea foalelui), care omoară foarte mulți copii în primul an al vieții.

Mult mai nesănătos e laptele doicelor, pe cari cu greu le poți nemi să aibă un lapte bun și sănătos. Iar jumătate din copiii hrăniți numai cu lapte de vacă mor înainte de a ajunge vârsta de un an. În cazul când o femeie sănătoasă n'are lapte în deajuns, i-se recomandă supă de gris, de orez, de chimin, de anason, lapte etc.

Să mai recomandă să-și frece sinul cu o bucată de postav aspru de mai multe ori pe zi. Cu cât însă copilul sugă mai des și mai tare, cu atât provoacă producerea laptelui în cvantitate mai mare. Femeile bolnave nu trebuie să-și alapte copiii, mai ales celea osticoase și celea silitice. Sunt însă unele femei slabe, cari prin alăptare capătă poftă de mâncare, se îngrășe și să întăresc în puteri. Sunt unele cauze, în cari noul născut fiind prea slab din naștere, când e pus la sân nu sugă fiindcă nu are putere, sau nu vrea, când

mama îi pune sfârcul în gură și-i mulge câteva picături de lapte în gură, atunci el începe să sugă. Când ața de sub limbă e prea lungă copilul încă nu poate suge bine și *tocăne* în care caz ața trebuie tăiată de medic, *când sfârcul țâței e prea scurt*, copilul nu poate suge, de aceea să și recomandă, ca mamele, cari n'au sfârcuri, încă cu două trei luni înainte de naștere să și-le înceapă a le forma, fie prin exerciții, fie prin o pompă de cauciuc cu un păhărel de sticlă în cap.

Sfârcul țâței crepate, plesnite sau rânite.

Se întâmplă mai ales la femeile, ce nasc întâia oară. Durerile în asemenea cazuri sunt foarte mari mai ales în timpul sugerii.

Femeia cuminte va îngriji pielea sfârcului încă în timpul sarcinii spălându-și sfârcul cu oțet aromatic, vin roșu sau apă de Colonia în fiecare seară. Crepăturile și sgarietarile cauzează dureri foarte mari, cea ce o face să sufere adevărate chinuri în timpul alăptării. Ungerea cu pușin unt sau cu o pulvere de 10 gr. de Gumi arabic și alumin pulv. 20 gr. pus pe sin, sau o soluțiune de cocaină amortește durerile.

Abundanta prea mare de lapte.

Se observă cătră a 4-a sau a 6-a zi, în cari țâțele și sânul se umflă și se umplu așa de tare de lapte, încât încep a curge dela sine, fără a le putea răbdi cu mulsul. În asemenea caz se recomandă legarea sinului, ungerea cu unt de lemn, dare de purgative — (curățire): apă de Buda, sare amară etc.

(Va urmă.)

Informațiuni.

* **In Berlin** trupele revoltate au încunjurat prefectura de poliție. Trupele jefuitoare și spartachiste sunt aproape învinse. Divizii de marinari și soldați contrari guvernului au fost dezarmate, de voluntarii credincioși guvernului.

* **Sârbii** prin un decis al ministrului de culte și instrucțiune publică, au închis școlile ungurești de pe teritoriul ocupat de ei, pe baza că profesorii și învățătorii școalelor închise au alimentat curente ostile față de noul stat sârbesc. Profesorii și învățătorii vor fi duși la Belgrad.

* **In București** sosirea delegației polone și faptul că statul polon a fost recunoscut de guvernul român, a făcut adâncă impresie în cercurile poloneze din Paris, cari doresc o cât mai trainică apropiere între România și Polonia.

* **In Muntenegru** guvernul Italian susține guvernul regelui Nicolae. Acesta însă refuză conțopirea regatului său cu statul jugo-slav.

* **Conziliul dirigent** din Sibiu va trimite Duminecă la Paris o comisiune economică în frunte cu Dnii Oșoiu și Gaetan. Scopul acestei comisiuni este chestiunea despăgubirilor Transilvaniei.

* „**Bănatul**“ e titlul noului ziar românesc, ce e proiectat să apară zilnic în Timișoara.

* **Senatul american** a modificat radical constituția Ligei Națiunilor. Între altele se recunoaște dreptul de a participa a tuturor popoarelor.

* **Elveția** prin conziliul său federal a recunoscut oficios regatul sârbo-croato-slavon.

* **Polonia**, pe frontul Lembergului, având situația critică, a cerut dela aliați ajutor imediat în material de războiu și munițiuni.

* **In Sibiu** a fost arestat de cătră serviciul siguranței publice, ofițerul ungar Eugen Karácsonyi. Dânsul a mers la Sibiu cu documente false. Prins s'a dovedit că e spion și că a omorât cu propria sa mână șapte români în județul Aradului, pe alți români i-a împușcat.

* **Albanesii** au cerut, pentru cazul că lor nu li-se vor acordă revindicările dorite, ca teritoriile albaneze adnexe la Sârbia și Muntenegro să fie ocupate și administrate pe durată de un an de Statele unite nordamericane.

* **In atențiunea văduvelor, orfanilor și invalizilor de războiu.** Invalizii, văduvele orfanii de războiu, până la izbucnirea revoluției, au primit ajutor dela statul ungar. Acest ajutor însă era pe deoparte prea mic decât să poată trăi după el un invalid, o văduvă ori orfanii cu desăvârșire lipsiți de mijloace și de capacitatea de a se susține din puterea proprie, pe de altă parte, iarăși primeau ajutor și astfel de indivizi, cari nu pierduseră capacitatea de a câștiga; astfel cădeau în sarcina statului, fără a fi avizați la ajutorul lui.

Consiliul Dirigent vrând să așeze pe o bază mai dreaptă împărțirea ajutorului și să ajute într'adevăr pe cei cari în urma războiului sunt avizați la ajutorul statului, a ordonat conscrierea lor de urgență. Invalizii, văduvele și orfanii avizați, vor primi dela miliție un ajutor pentru durata unui an.

Resortul ocrotirilor sociale a ordonat conscrierea invalizilor, văduvelor și orfanilor. Comisiunea de conscriere pentru fiecare comună și oraș va consta din primar, reprezentanții con-

fesiunilor și 2—4 bărbați sau femei, cari posedă încrederea invalizilor și văduvelor de războiu.

De invalizi se primesc și acei muncitori și femei, cari aplicați la stabilimente sau funcțiuni de armată, au pierdut într'o măsură mai mare ori mai mică capacitatea de a se susține. Ajutorate vor fi mai departe — într'un rând cu văduvele de războiu — și acele femei susținute de bărbați în luptă sau dispăruți, cari trăind împreună numai izbucnirea neașteptată a războiului i-a împedecat a se căsători, precum și toți orfanii de războiu.

Conscrișii prezentați apoi unei comisii medicale vor fi împărțiți după gradul invalidității și după succesiune, primind ori pensiuine, ori educație gratuită, tratament gratuit, ori întreținerea în azile de stat.

„Patria“.

* **Marsilia și Turinul** vor fi împreunate prin un tunel lung de 8 Klm. Tunelul va trece prin munții Genève.

* **Șicanele ungurești** se continuă într'una, căci mulți dintre românii aflători în Franța, Elveția și Italia, în reîntorcerea lor spre casă se plâng de șicanările ce le îndură din partea autorităților austriace și ungare.

* **Franța** cere restituire materialului de artilerie capturat de Austria și Germania în anii: 1814 și 1815, 1870 și 1914—1918.

* **Wilson**, președintele Statelor-Unite din America din nord, a sosit deja la Bordeaux.

* **Prin Paris și Londra** vând briliantele ce fac parte din tezaurul familiei fostului rege și împărat Carol de Habsburg.

* **Direcțiunea a III-a C. F. Române** își are sediul în Sibiu. Ea cuprinde liniile din Transilvania și e condusă de Dl Cristodorescu, inginer-inspector general.

* **Marile puteri** în congresul de pace până acum au acordat României, Basarabia întreagă, Bucovina în granițele ei naturale, Ardealul și teritoriile locuite de românii din Ungaria, conform tratatului dela 4 Aug. 1916, Bănatul cu județele Caraș-Severin și Timiș și partea nordică a Torontalului. Dobrogea întreagă așa cum a fost rotunzită prin tratatul dela București din 1913, o graniță comună cu ceho-slovacii în nordul județului Maramurăș. — Se discută încă asupra regiunii din jurul Seghedinului.

MAI NOU.

Ungurii vor fi dezarmați.

O hotărîre de o extremă importanță se va lua azi—măine în legătură cu adevărata declarație de război a ungarilor uniți cu bolșevii ruși.

În cercurile diplomatice se vorbește cu stăruință, că după toate probabilitățile ungarii — față de cari Aliații au arătat o indulgență rău înțeleasă de guvernul dela Budapesta, — vor fi pur și simplu dezarmați, după toate uzanțele cele mai elementare, obicinuite în materie de capitulare.

Se știe doar că ungarii, ca și aliații lor, au capitulat.

Dezarmarea se va face de urgență fiind dat mai cu seamă refuzul categoric al guvernului dela Budapesta de a se supune atât hotărîrii luate la congresul dela Versailles în ce privește mutarea liniei de demarcație dintre noi și unguri, cât și ocupării de către trupele franceze a zonei neutre până la limita extremă a revendicărilor noastre etnice.

*

București. Ministrul de războiu, dl general Văitoianu, a plecat subit la Paris. Plecarea se datorește, îndeosebi, situației din jurul nostru, care devine din zi în zi tot mai grea. La toate frontierele suntem amenințați de dușmani.

Director: ALEXANDRU CIURA.
Redactor: Ovidiu Hulea.